

Πολιτική οργάνωση – Α' Εθνοσυνέλευση (1821-1822)

Για να εδραιωθεί η Επανάσταση, εκτός από τις πολεμικές ενέργειες χρειαζόταν και μια **πολιτική οργάνωση** των επαναστατημένων περιοχών. Έτσι, από την αρχή δημιουργήθηκαν τρεις τοπικές «κυβερνήσεις»: η **Πελοποννησιακή Γερουσία** στην Πελοπόννησο, η **Γερουσία** στην Δυτική Στερεά και ο **Άρειος Πάγος** στην Ανατολική Στερεά Ελλάδα.

Ludwig Michael von Schwanthaler:
"Η Εθνική Συνέλευση στην Επίδαυρο"

Αυτές οι κυβερνήσεις ελέγχονταν από ανθρώπους που και πριν είχαν εξουσία στις ελληνικές κοινότητες: τους προεστούς, τους Φαναριώτες και τους ιεράρχες. Γι' αυτόν τον λόγο η παρουσία σ' αυτές άλλων κοινωνικών τάξεων (π.χ. οπλαρχηγών) ήταν πολύ μικρή.

Στις τοπικές κυβερνήσεις υπήρχαν συχνές αντιζηλιές και διαμάχες ανάμεσα στους Έλληνες. Οι άνθρωποι που είχαν την εξουσία στις κοινότητες τα χρόνια της Τουρκοκρατίας (**προεστοί και ιεράρχες**) θεωρούσαν φυσικό να εξακολουθούν να ελέγχουν την κατάσταση και τα επόμενα χρόνια. Έτσι, **προσπαθούσαν να παραμερίσουν τους οπλαρχηγούς**, επειδή τους έβλεπαν ως απειλή για τα συμφέροντά τους.

Από την άλλη, οι οπλαρχηγοί, βλέποντας την αξία τους στις μάχες και την αγάπη του λαού προς τα πρόσωπά τους, θεωρούσαν λογικό να έχουν και αυτοί λόγο στην διακυβέρνηση.

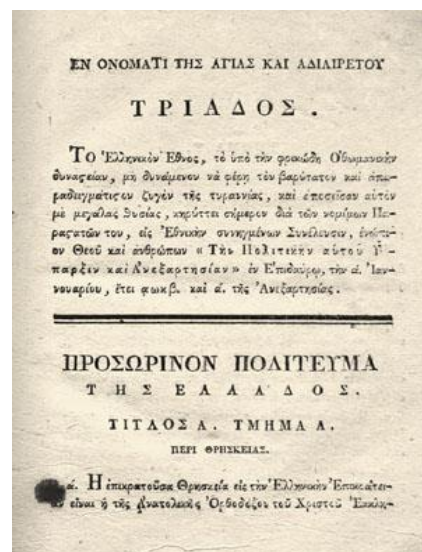
Μετά τον ερχομό του Δημήτριου Υψηλάντη στην Πελοπόννησο το καλοκαίρι του 1821, οι εντάσεις μεταξύ πολιτικών και στρατιωτικών, αλλά και μεταξύ των κυβερνήσεων, μεγάλωσαν.

Έγινε τότε αισθητή η **ανάγκη να δημιουργηθεί μία ενιαία κεντρική διοίκηση**, η οποία θα αναλάμβανε τον συντονισμό του Αγώνα, θα απευθυνόταν σε όλους τους Έλληνες, αλλά και θα τους εκπροσωπούσε στο εξωτερικό. Έπρεπε επομένως να γίνουν εκλογές για να ψηφιστούν οι βουλευτές, οι εκπρόσωποι δηλαδή του λαού οι οποίοι θα αποτελούσαν τα μέλη της Εθνικής Συνέλευσης.

Η **πρώτη Εθνοσυνέλευση συνήλθε στην Επίδαυρο από τον Δεκέμβριο του 1821 μέχρι τον Φεβρουάριο του 1822**. Σ' αυτήν συμμετείχαν εκπρόσωποι από τις περισσότερες επαναστατημένες περιοχές, καθώς και Φαναριώτες που είχαν φτάσει εκεί από την αρχή της Επανάστασης. Την πλειοψηφία αποτελούσαν πρόκριτοι και κληρικοί από την Πελοπόννησο, την Στερεά Ελλάδα και τα νησιά.

Σ' αυτήν την πρώτη Εθνική Συνέλευση:

- ✓ Διακηρύχθηκε η ανεξαρτησία των Ελλήνων.
- ✓ Ψηφίστηκε το **πρώτο ελληνικό Σύνταγμα**, γνωστό ως *Προσωρινό Πολίτευμα της Ελλάδας*, το οποίο μάλιστα ήταν το πιο προοδευτικό Σύνταγμα εκείνης της εποχής, αφού μεταξύ των άλλων κατοχύρωνε την πλήρη ισότητα όσων θα ζούσαν στο ελληνικό κράτος και όριζε ως πολίτευμα την αβασίλευτη δημοκρατία, κάτι πρωτοπόρο σε όλη την Ευρώπη.
- ✓ Δημιουργήθηκαν δύο σώματα: το **Βουλευτικό** (η Βουλή, με πρόεδρο τον Δημήτριο Υψηλάντη) και το **Εκτελεστικό** (η Κυβέρνηση, με πρόεδρο τον Αλέξανδρο Μαυροκορδάτο).
- ✓ Οργανώθηκαν **Υπουργεία** και ρυθμίστηκε η απονομή δικαιοσύνης.
- ✓ Ορίστηκαν το σχέδιο (σταυρός με εννέα ρίγες) και τα χρώματα (γαλάζιο-λευκό) της ελληνικής **σημαίας**.
- ✓ Ορίστηκε **πρωτεύουσα** του νέου κράτους η **Κόρινθος**.

Από το σχολικό βιβλίο:

Διαβάζουμε στις «Πηγές» (σελ. 136)

- την Πηγή 1: τις θκηνές χαράς και ανακούφισης που επικρατούσαν στην Επίδαυρο κατά την Α΄ Εθνοσυνέλευση, και
- την Πηγή 2: ένα μικρό απόσπασμα από το πρώτο Σύνταγμα της Ελλάδας.

Ερωτήσεις κατανόησης

1. Ποιες ήταν οι πρώτες τοπικές κυβερνήσεις;
2. Γιατί υπήρχαν αντιζηλίες μεταξύ των Ελλήνων στις τοπικές κυβερνήσεις;
3. Για ποιους λόγους οι πρόκριτοι και οι κληρικοί δεν ήθελαν την παρουσία των οπλαρχηγών στις τοπικές κυβερνήσεις;
4. Ποιοι ήταν οι λόγιοι που έκαναν αναγκαία την ύπαρξη μιας ενιαίας κεντρικής κυβέρνησης και οδήγησαν τους επαναστατημένους Έλληνες στην δημιουργία της;
5. Πότε έγινε η Α΄ Εθνοσυνέλευση; Ποιοι πήραν μέρος σ' αυτήν;
6. Ποιες ήταν οι αποφάσεις της Α΄ Εθνοσυνέλευσης;
7. Ποια ήταν τα στοιχεία εκείνα που έκαναν το πρώτο Σύνταγμα της Ελλάδας ένα από τα πιο προοδευτικά της εποχής του στην Ευρώπη;

